

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

"Όστις θέλει δλίσω μου έλθειν, άπαρνησάσθω έαυτόν και άρατίω τόν σταυρόν αυτού και άκολουθήτω μοι. "Ός γάρ άν θέλη την ψυχήν αυτού σώσαι, άπολέσει αυτήν.

Μάρκος 8.

Χωρίς άπόγυρους, χωρίς λόζες, χωρίς φιλοσοφίες ή Χριστός με τά λίγα του λόγια έδωκε στον άνθρωπο τή συμβουλή τής προκοπής και του μεγαλείου. Θέλεις ν' άποθεωθής, θέλεις νά ψηλώσης άπ' τά καταβάθα τής γής, όπου σέρνεσαι σά σκουλήκι, άνθρωπε, θέλεις ν' άνιέθης στού ούρανού τά άστροφέγγα πλάτια, άπαρνήσου τόν έαυτό σου, παρε στον ώμο σου τόν σταυρό κι' άκολουθά με άν θέλεις νά σώσης τήν ψυχή σου πρέπει πρώτα νά τή χάσης. Πόσες άλήθειες πραχτικές κρύβουν αυτές οι δλόχρυσες συμβουλές! Πόσο ύλικό μεγαλείου και για τά άτομα και για τά έθνη έχουν μέσα τους αυτά τά λίγα με ζουμερά λόγια.

Η άυταπάρνηση, τού έγωϊσμού τού δώζιμο, νά τού μεγαλείου τού κόσμου ή πλάστης. Λησιμόνης, άνθρωπε, τού έαυτού σου τις άδυναμίες, ρίξε τες άπό πάνω σου σαν κακό φορτίο, κι' έχεις τή δύναμη νά προχωρήσης έμπρός εκεί, όπου μηδ' έκοψε τού μυαλό σου πώς μπορείς νά φτάσης. Αύτή τή συμβουλή πρώτα άπ' όλους πρέπει νά τή πάρη στά σπουδαία ή Ρωμιός· γιατί αυτός είναι, όπου με τόν έγωϊσμό του κοντεύει όλα νά τά καταστρέψη και πρώτα πρώτα τόν έαυτό του, πού θαρρεί πώς ή έγαιοσμός του τότε μεγαλώνει και τόν θειεύει. Καμαρώνουν μερικοί μας γιατί οι Ρωμιόι ως άτομα προκόδουν, ως άτομα δείχνουν παλληκαριά και θαρρος, ως άτομα κάνουν και δείχνουν και δέν καταλαβαίνουν πώς ίσα ίσα έδω κρύβεται τού μυαλικό, πού είμαστε άπρόκοφοι ως έθνος κι' άνίκανοι πολλοί μαζί νά κάμουμε κάτι τι πού νάνα προκοπή τών πολλών και δύναμη τού όλου. Ο Ρωμιός κοιτάζει τού έγώ του τού σημερινό, τίποτε άλλο δέν τότε νοιάζει ούτε για τού αύριο, ούτε για τού παιδί του, ούτε

τίας και τσάκωσαν τούς άρχηγούς (86), έπειτα, άφου έκλεψαν τούς δημήρους τους άπύ τή Αθήνα, άποστάτησαν τή Σάμο άπό τούς Αθηναίους, πού τούς φρουρούς τους και τούς έπιτρόπους τους όσους είτανε στο νησί τούς έστειλαν τού Πισσούθνη, και τότες έφτύς έτοιμάζανε στρατό νά χτυπήσουν τή Μίλητο. Μαζί τούς άποστάτησαν κι' οι Βυζαντινοί.

116. Κι' οι Αθηναίοι, μόλις πληροφορήθηκαν, άρμένισαν πρός τή Σάμο με 60 καράβια, πού τά 16 δέν πολέμησαν—γιατί μερικά τους έτυχαν άποσπασμένα πρός τήν Καρία νά παρατηρήν τού Φοινικικό στόλο, άλλα πρός τή Χίο και Λέσβο νά παραγγείλουν έπικουρικό—μά τά λοιπά 44 με στρατηγό τόν Περικλή κι' άλλους έννιά θαλασσομάχησαν κοντά στην Τραγία τού νησι πρός 70 Σαμιώτικα καράβια, πού τά 20 είτανε μεταφερτικά κι' έτυχαν όλα νά λάμνουν όχ τή Μίλητο (87), και νίκησαν οι Αθηναίοι. Έγτερα έφτασαν άπό τήν Αθήνα 40 έπικουρικά καράβια, κι' άπό τή Χίο και Λέσβο 25, και τότες βγήκαν όζω και νικώντας στην ξηρά πολιορκούσαν τήν πολιτεία με τρία τείχη (88), καθώς κι' άπό τή θάλασσα με τού στόλο Στο μεταξύ πήρε ή Περικλής 60 καράβια άπό τά πολιορκητικά και

(86) τή δήμε έπανέστησαν και εκράτησαν τών πλείστων. Αντι πλείστων γράψε προστάτων. Η φράση προστάται τού δήμου είναι άρκετά συνειδημένη.

(87) άπό Μίλητου. Ίσως έπί Μίλητου.

(88) τρισί τείχεσι. Απίθανο. Κάτι σαν τρισχιλίους όπλίταις θέλει τού κείμενο.

για τή γενεά του, ούτε για τήν πατρίδα του. Θέλει νά κάμη αυτός, θέλει νά έχη αυτός, θέλει ν' άκουσθή αυτός, κι' άδιάφορο τού είναι τού κάθε άλλο. Γίνεται ύπουργός· τίποτε άλλο δέν συλλογιέται παρά πώς ν' άπομείνη ύπουργός, ευκή του και καμάρι του θά τ'όχε άν μπορούσε νάποθάνη τεντωμένος ή κουβαριασμένος μέσα στο ύπουργικό του χαρτοφυλάκι. Δέν κάνει τού καλό, όχι γιατί δέν τού θέλει, παρά γιατί δέν έχει τή δύναμη ν' άπαρνησθή τόν έγωϊσμό του. Έρχεται ή ένας βουλευτής και τού γυρεύει τού τάδε ζήτημα: ή Ύπουργός καταλαβαίνει πώς αυτό είναι κακό και κάνει ν' άντικόψη τού βουλευτή άπ' τού ζήτημά του· κείνος τού λέγει: ή τού κανείς ή φεύγω· και νά σου ή Ύπουργός δίνει προσαγή νά γίνη κείνο πού διώχνει ή ψυχή του. Και λοιπόν πώς θά προκόψη τού δημόσιο, όταν ή Ύπουργός δέν έχει τού θάρρος νά είπη στο βουλευτή: Αυτό πού μου ζητάς δέν γίνεται, για τού και για τού είναι κακό· θέλεις νά φύγης; στο καλό. Θά πείσω άπ' τού Ύπουργείο; πειό καλά νά χάσω έγώ χίλια χαρτοφυλάκια παρά ή πατρίδα μου ένα φυλλάκι άπ' τού δικίο της κι' άπ' τήν προκοπή της. Τόν έμποδίζει τού έγώ νά κάμη κείνο πού πρέπει· θέλει τού έγώ τού νάνα Ύπουργός, για τίποτα άλλο δέν τόν μέλει κι' έτσι τού Ρωμείο δέν έχει νά προσμένη κανένα καλό άπό κεινούς πού λογιώνται πρωταργάτες τής προκοπής του. Τού έγώ δέ θυσιάζει άπ' τού κέρι του μηδ' ένα ψίχουλο. Άκούς εκεί, σου λέει, νά μην κάμω τού θέλημα τού βουλευτή, νά φύγη νά πω με τ' άλλο κόμμα, νά πείση τού Ύπουργείο, και νά έρτη στα πράματα ή Αλφαβήτας! Όχι, δέν γίνεται αυτό· τί τάχα έγώ θά τού διορθώσω τού Ρωμείο; Αν πείσω γώ κι' έρτη κείνος, τότε δά θά τού άπορημαζή. Πειό σφύρο λοιπόν για τού Κράτος είναι νάπομείνωμε 'μεις στα πράματα κάνοντας και μερικά στραβά, παρά νάφήσωμε νάρτουν άλλοι πού θά τάποστρωθώσουν όλότελα. Σ' αυτούς τούς λίγους διαλογισμούς φαίνεται όλάκαιρος ή Ρωμιός. Για τού καλό και τήν ήθική δέ θυσιάζει τήν φιλοδοξία του· όλους τούς άλλους όζ' άπ' τόν έαυτό του τούς θεωρεί τίποτα, πώς δέν μπορούνε τίποτα τής προκοπής νά κάμουν. Θέλοντας ν' άνεπαψη τή συνείδησή του για τού κακό πού κάνει τούς λέει πώς άν είτανε άλλος θάκανε μεγαλύτερο κακό και για τούτο πρέπει νάνα ευχαρι-

τράβηξε βιαστικά κατά τήν Κάβνο και Καρία, γιατί τού ήρθε είδηση (89) πώς πλακώνει Φοινικικός στόλος γιατί είχε πριν τρέξει άπό τή Σάμο με 5 καράβια ή Στρησαγόρας κι' άλλοι: νάν τότε φέρουν (90).

117. Τότες έξαφνα λάμνουν όζω οι Σαμιώτες, και χουμώντας σε άχείρωτο τού σταθμό τών Αθηναίων κατάστρεψαν τά καράβια τής προφυλακής και νίκησαν όσα άλλα σηκωθήκανε νάν τούς άντικρούσουν, κι' έτσι όρισαν τή Σαμιώτικη θάλασσα ως 14 μέρες, μαζώντας και βγαζοντας όσα ήθελαν. Σά γύρισε όμως πίσω ή Περικλής, τούς ξανάκλεισε μέσα. Έπειτα ήρθε καινούρια βοήθεια άπό τήν Αθήνα, 40 καράβια με τού Θεουκιδίδη, τόν Αγωννα, και τού Φορμίωνα, και 20 με τόν Τληπόλεμο και τόν Αντικλή, καθώς και 30 καράβια άπό τή Χίο και Λέσβο. Και κάποια άσήμαντη θαλασσομάχη έκαναν ακόμα οι Σαμιώτες, μά καθώς δέν είχαν τά μέσα ν' άντισταθούν, πείσαν με πολιορκία ύστερα άπό έννιά μήνες και παραδόθηκαν, με τόν όρο νά γυμνίσουν τού τείχη τους, νά δώσουν δημήρους, νά παραδώσουν τού στόλο, και τά έξοδα νάν τά πλερώσουν όλα σε όρισμένες προθεσμίες.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

(89) είθαγγελθέντων. Γράφη είθαγγελθέν αυτόφ. Πρ. 3,96 Ησιόδος λέγεται άποθανέν, κρησθέν αυτόφ κτλ.

(90) έπί τής Φοινιάδας. Αντι έπί χρειάζεται μετά. Δηλαδή όχρητο μετά—μετόχρητο.

στημένος επ' τόν έαυτό του πού εξ αίτίας του έγινε τού πειό μικρό, και δέ συλλογιέται ή άνόητος πώς τού κακό είτε χοντρικά είτε λιανικά γίνεται, τού ίδιο άποτέλεσμα φέρει, τήν καταστροφή τής πατρίδας, πού είναι καταστροφή και τού κανακάρη τού έαυτού του και τών παιδιών του και τής γενιάς του.

Σέ όλα μας οι ίδιοι είμαστε· ό,τι θαρρούμε μες πώς είναι καλό μας φαντάζει, πώς για όλους είναι καλό ή πρέπει νάνα. Κ' έδω είναι: ή κόμπος τής κακομοιρίας μας. Και τού πειό κακό είναι πού είμαστε όλοι με τέτοια μυαλά άπό τόν πειό μεγάλο ίσαμε τόν πειό μικρό. Πάρε ένα χαμάλη άπό καταμεσής τού δρόμου και πές του πώς είναι στο χέρι σου νά τότε κάμης Πρωθυπουργό και θέλεις νά τότε κάμης άν είναι άξιος· νά ίδης τί θά σου είπη: Είμαι και παράειμαι άξιος και καλός. Και μη θαρρής αυτό πού σου λέει: πώς δέν τού πιστεύει κι' ή ίδιος; τού πιστεύει με τά σωστά του. Τέτοιο είναι όλο τού Ρωμείο, σάπιο, σακάτικο, σαλιαρικό, μυγιασμένο, ξελωμένο. Χωρίς έλπίδα νά λησιμώση ποτέ κύτες τις λειψάδες του. Τού είδαμε στους Ολυμπιακούς άγώνες: έμεις οι άγύμναστοι, οι άτεχνοι, πού δέν έμάθαμε ακόμα τί θά πη γυμναστική και τάξη κι' ύπομονή, θαρρέψαμε πώς θά νικήσουμε κεινούς πού άπό γεννησιμό τους γυμνάζονται και ξέρουνε τί θά πη άγώνας και νίκη κι' άμα βλέπαμε πώς μάς νικούσανε, πεισιμόναμε, θυμόναμε, σαλιαρίζαμε και καμιά φορά και σφυρίζαμε τούς ξένους. Ηθελα νά ξέρω άν θά κάναμε τού ίδιο, άν θά πεισιμόναμε και θά σφυρίζαμε, άν μας νικούσανε στον άληθινό άγώνα, στον πόλεμο, οι Τούρκοι για οι Βουργάροι και δέ θά χτυπούσανε στο νώμο οι φτέρνες μας στη φευγάλα.

Τέτοια τού λοιπόν μετά μας. Και όμως ή Χριστό δείχνει τού δρόμο τής προκοπής. Άπαρνήσου, σου λέει, τόν έαυτό σου με τά πάθια του, πές του πώς καλό κι' άξιο είναι τού χατήρι του μά ή άλήθεια είναι πώς σοφός δέν είναι, ως φαντάζεται, παλληκαράς δέν είναι, ως τού περνά άπ' τού μυαλό, ή προγονική του δοξα, πού πέρα μέρα τή χτυπή, ως βροντά τού μωρό παιδί τήν κουδουνίστρα του, δέν γιομίζει ούτε τήν κοιλία του, ούτε τή σακούλα του, κι' άν θέλη προκοπή πρέπει νά πεθάνη αυτό τού άνόητο έγώ και στον τόπο του νά μπη ένα άλλο πού θάχη τή δύναμη νά σηκώση στην πλάτη τού σταυρό, πού θά πη θάχη τή δύναμη νά καταλαβαίνη τά σφάλματά του και νάχη τήν όρεξη νά τά διορθώνη.

Μά τί τά λέμε; Στού κρυφού τήν πόρτα, όσο θέλεις βρόντα. Χίλια λόγια ένα άπρο· άφου δέν μπορείς νά μας συνεφέρνη ή γερή κατακεφαλιά τού ένενήντα έφτά θά πη πώς δέν μάς πιάνει όλου τού κόσμου ή σοφία κι' ή πειό γλυκός και γνωστικός λόγος.

Και τί θά γίνη τού λοιπόν; Θά γίνη κείνο πού ξανάγινε· μια μέρα θά ζυπνήσουμε άποκάτω άπ' τού ζυγό κανενοού, πού δέν έχει προγόνους νά τούς νειρεύεται μέρα μεσημέρι με όρθάνοιχτα μάτια. Αυτό δέν θά γίνη ποτέ, θά μάς πη ή Μιστριώτης, διότι ή Θεός τής Ελλάδος είναι κραταιός και δέν θά έπιτρέψη, όπως οι άπάγονοι τού Μιλτιάδου και τού Πλάτωνος κτλ. γίνωσιν έρμαια τών βαρβάρων. Άς μάς συχωρήση ή σοφολογιώτατος νά τού πούμε πώς ή ίδιος ή Θεός είπε, ότι όποιος θέλει νά πάη κατόπι του πρέπει ν' άπαρνησθή τόν έαυτό του, νά πάρη στο νώμο τού σταυρό, κι' όχι νάνα τού Περικλή έξάρδερφος και τού Δημοστένη συμπίθερος. Αυτό πρέπει καλά νά τού θυμούμαστε.

Ο ΚΗΡΥΚΑΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ